

De viering van de eerste dag van de week (2)

Mijn collega vertelde het al de vorige keer: de hele eredienst is in wezen aanbidding/gebed of met andere woorden: een oefening om God te ontmoeten. Niemand heeft ooit God gezien maar we geloven dat de Eeuwige Ongeziene God zich laat vinden in het heilige spel van de liturgie.

Heilig spel?

Heilig: Ja, omdat in het spreken, zingen of doen van bijzondere en aparte gebeden, liederen, rituelen, symbolen, teksten soms even een ontmoeting plaats kan hebben met Degene die ons verstand te boven gaat. Dat kun je niet voorschrijven of plannen. Zoiets gebeurt of dient zich aan, onverwacht of wanneer je je er voor open stelt.

Spel: het lijkt een vreemd woord in dezen, alsof we toneelspelen, maar dat is het niet. Spel heeft te maken met 'verbeelding'. Het wil zeggen dat alles wat wij mensen in liturgisch verband tot uitdrukking brengen, een verwijzing blijft naar een werkelijkheid die wij niet kennen. We hebben er een vermoeden van, we vertrouwen erop en geloven in wat generaties vóór ons over die werkelijkheid hebben betuigd, maar kennen doen we haar niet. Wat we kunnen, is ons 'kennen ten dele' uitspelen en uitbeelden, in goed gezelschap van een stoet van getuigen vóór ons en met ons onderweg naar een 'kennen in volkomenheid' (vgl. Paulus in 1 Korinthen 13)

In het licht hiervan kunnen we spreken van de liturgie als heilig spel van verbeelding. De woorden, de gebaren, de muziek, de liederen, de afbeeldingen, de ruimte waarin zich dat alles afspeelt, ze vormen een samenspel dat net als een 'treffend' verhaal of een 'raak' gedicht ons zicht geeft op een werkelijkheid waarop wij hopen. Dat laatste is bedoeld in de geest waarin Hebreeën 11 en 12 daarvan getuigen: als hoop die we delen met tallozen vóór ons en om ons heen.

Belangrijk is dat dit heilige spel van de liturgie geen ratjetoe wordt. Dat het een orde van dienst is.

Zo heeft de eredienst een bepaalde opbouw en die vaste orde is behulpzaam om de stappen die in de dienst worden gezet ook zo te kunnen beleven. Een orde van dienst moet geen star keurslijf worden, maar ruimte bieden om bijvoorbeeld nu eens in stilte en met gewijde psalmen en dan weer met vrolijke kinderliedjes het geloof te ervaren.

De kerkdienst is niet alleen ontmoeting met God maar ook, als het goed is, ontmoeting met elkaar.

Er vindt verbinding en communicatie plaats ('communio' = gemeenschap) op een aantal verschillende manieren, bijvoorbeeld in:

- gebed, dankgebed, smeekbede, voorbede en lofprijzing
- lezen uit de bijbel
- de preek/verkondiging/uitleg/overweging
- het samen zingen van geestelijke liederen
- bediening van de sacramenten, te weten doop en avondmaal

- inzameling van de gaven (collecte)
- de geloofsbelijdenis
- het uitspreken van de zegen

Voordat we de afzonderlijke onderdelen van een erediensten zullen belichten eerst nog dit: In de kerkdienst gedenken we. Elke viering van de eerste dag van de week verwijst naar de opstandingsdag van Christus. Daarom komen we bij elkaar om te vieren dat Jezus is opgestaan. Als teken daarvan wordt de Paaskaars aangestoken. De vlam van de kaars symboliseert het Licht van Christus dat nooit dooft. Zelfs dood en duivel kunnen de Liefde die alle verstand te boven gaat niet doven. Misschien proberen ze het, maar de Liefde van God staat altijd weer op. Dat gedenken we in elke eredienst. Gedenken = een gebeurtenis uit het verleden vieren in het heden met het oog op de toekomst. Midden in ons dagelijks leven, midden in alles dat goed gaat of verkeerd, alles dat vreugde geeft of verdriet, gedenken wij Gods verbond met mensen door Jezus Christus. Om te geloven en te weten: wij zijn mensen die leven vanuit geloof, hoop en liefde. Wij zijn altijd op weg naar het Koninkrijk van God. Heilige, d.w.z. aparte woorden zijn het. Dat klopt, ze staan haaks op hoe het er in de wereld toegaat. Toch blijven we ze gedenken en vieren. Omdat Hij is opgestaan zullen ook wij opstaan, altijd weer. Dat geheim vieren we in de eredienst, soms tastbaar en zichtbaar in het teken van het Heilig Avondmaal of zoals Huub Oosterhuis schrijft in een lied: 'Breken en delen, zijn wat niet kan, doen wat ondenkbaar is, dood en verrijzenis'

Ds Diete Kits